

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om mælkekontrol.

(Lovforslaget (nr. 125) findes i tillæg A. sp. 1457, fremsættelsen i tidenden sp. 3498).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om levnedsmidler m. m.

(Lovforslaget (nr. 128) findes i tillæg A. sp. 1475, fremsættelsen i tidenden sp. 3496).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Chr. Rasmussen: Selv om det første af de lovforslag, der her er til behandling, vel i fuldt så høj grad berører landbruget som det forslag, der for nylig blev drøftet, skal jeg i hvert fald bestræbe mig for ikke at komme ind på store landbrugsproblemer af den grund.

Det er nu mere end 30 år siden, vi gennemførte en lovgivning, hvorefter det største tal af konsummælksforbrugere kunne købe mælk fra dyrlægekontrollerede besætninger. Det har i den lange årrække udviklet sig på den måde, at det snart gælder de allerfleste husstande i Danmark. Dog er det således, at man i henhold til bemærkningerne til lovforslaget stadig regner med, at 15-20 pct. endnu er uden for denne mulighed. Det er det, dette lovforslag fra landbrugsministeren tager sigte på at ændre, og jeg takker ministeren for lovforslaget; jeg synes, tiden må være inde til, at det gennemføres.

Jeg kan dårligt lægge skjul på, at jeg ved gennemlæsning af forslaget og bemærkningerne hertil på et par områder har fået visse betænkeligheder. Det forekommer mig, at det er lidt af en mangel, at der ingen mulighed er for at dispensere, og det skal der måske heller ikke være, men der henvises til, at det skulle være lettere at gennemføre denne kontrol efter den om sig gribende mejerirationalisering i disse år. Nu tvivler jeg personligt på, at man til 1. oktober 1967 virkelig har nået at dække alle områder i landet; jeg er en lille smule bange for, at man i nogle tyndt befolkede egne

af landet faktisk får vanskeligt ved at købe mælk.

Allerede nu er der mejerier, som ikke har gnist af økonomisk interesse i salg af konsummælk, men alligevel sælger mælk på den måde, at den kan afhentes på mejeriet eller udleveres af de mælkekuske, som bringer mælken fra landmanden til mejeriet, sådan at de får en spand med tilbage. Jeg er tilbøjelig til at tro, at når vi gennemfører denne kontrollov, vil disse mejerier i en vis udstrækning helt holde op med at sælge konsummælk, og hvis konsummælkmejerierne så ikke vil betjene de meget tyndt befolkede områder, skabes der i virkeligheden en noget vanskelig situation. Jeg ved ikke, om det problem er så alvorligt, som jeg måske tænker mig, men jeg håber, vi kan se på det i det udvalg, som bør nedsættes til behandling af dette lovforslag.

Der er en anden ting i lovforslaget, som jeg ikke i første omgang havde hæftet mig særligt ved, men jeg har for nogle dage siden haft en henvendelse fra en del landmænd, som i øjeblikket leverer konsummælk og har dyrlægekontrollerede besætninger. De var ikke tilfreds med, hvad de måske ellers burde være, at kommunerne skal overtage hele udgiften, således at mejerierne og landbruget lettes for den udgift, de hidtil har haft til dyrlægekontrollen. Det er jo et meget lille beløb, det drejer sig om og kan dreje sig om for den enkelte landmand, men disse landmænd, var bange for, at det i den øvrige befolkning skulle komme til at stå sådan, at de for de få kroner, det drejer sig om, fik smuglet lidt ekstra landbrugstilskud ind ad bagdøren. Nu ved jeg ikke, om landbrugsministerens forslag betyder en forenkling, i så fald kan udgiften måske indvindes ad anden vej, men ellers ville jeg dog gerne, at vi så også på dette forhold. Jeg synes ikke, at der er så megen rimelighed i, at vi lægger flere udgifter over til kommunerne på dette område.

I øvrigt kan jeg tilsige mit partis velvilige medvirken til gennemførelse af dette lovforslag.

Det andet lovforslag, forslaget vedrørende levnedsmiddelkontrol, er jo i virkeligheden kun en helt naturlig følge af, at man gennemfører en ny mælkekontrollov. Det følger ganske af sig selv, at denne æn-

[Chr. Rasmussen.]

dring må til, og jeg kan derfor anbefale også dette lovforslag.

Søren Jensen: De foreliggende lovforslag er en videreførelse af det frivillige arbejde, som mejeribrugets og landbrugets egne udøvere for mange år siden tog op med henblik på at frembringe gode og sunde mælkeprodukter. 1932-loven om mælkekontrol bidrog jo til, at efternølerne kunne komme med, og dette i forening med det frivillige arbejde har bidraget til de mange fremskridt, vi har opnået på området indtil i dag. Men der er grund til at understrege, at den rivende udvikling, som her i landet har fundet sted på mejeribrugets område både i kvantitativ og kvalitativ henseende, stort set er foregået på frivillighedens grund. Det gælder indførelsen af pasteuriseringen, indførelsen af lurmærket og indførelsen af reduktaseprøven.

Det er som nævnt disse ting sammen med 1932-loven, der har været med til at give danske mejeriprodukter det gode renommé, de har, men jeg erkender, og vi erkender i venstre, at der stadig er et og andet, der kan blive bedre. Arbejdet med at skabe bedre produkter hører vel aldrig op, og der kan næppe være større divergenser vedrørende mælkekontrollovforslagets målsætning. Derimod kan der, som vi jo allerede har hørt, være forskellige opfattelser af enkeltheder i forslaget.

I bemærkningerne til forslaget oplyser ministeren, at ca. 85 pct. af befolkningen i dag får konsummælk fra dyrlægekontrollerede besætninger. Jeg finder, det er naturligt, som ministeren også tilsigter, at hele befolkningen kan få mælk fra kontrollerede besætninger, men vi fra vor side vil gerne høre lidt nærmere om den foreslåede udvidelse af kontrollen. Jeg kan godt forstå, at det ikke er let for ministeren at gøre op, hvor stor forøgelsen af kontrollen ved overgangen til de nye regler vil blive, men såfremt mælkekontrollen skal gøres obligatorisk, må den i alle måder organiseres og tilrettelægges så praktisk og hensigtsmæssigt, men også så billigt som muligt.

Vedrørende § 2, stk. 1 og 2, er jeg enig med ministeren i, at det er mere formålstjenligt at koncentrere kontrollen om de besætninger, hvorfra den leverede mælk er mindre god, end at aflægge månedlige besøg i alle besæt-

ninger og i besætninger, hvorfra der kun kommer mælk af god kvalitet. Som nævnt vil forslaget medføre en udvidet kontrol. Hidtil er denne kontrol udført af dyrlægerne, og de har gjort det godt; man kan sige, ordningen har virket tilfredsstillende, selv om vi blandt dyrlæger som blandt andre mennesker kunne møde folk, der var lidt teoretiske og lidt trekantede. Jeg vil imidlertid gerne spørge ministeren: har vi dyrlæger nok til den foreslåede udvidelse af kontrollen? Når vi hører, hvordan man både hos praktiserende dyrlæger og andre steder råber på assistenter, så har man en vis formodning om, at det kniber lidt med at skaffe veterinærer nok i dag.

Det leder opmærksomheden hen på bemærkningerne til lovforslaget, hvori ministeren henviser til lov af 4. marts 1964 om veterinærvæsenet, som giver mulighed for, at andre end dyrlæger kan træde til og assistere i kontrolarbejdet. Jeg vil gerne spørge: hvor meget er denne lov udnyttet indtil i dag? For en almindelig lægmand synes det ikke at være påkrævet, at de, som skal føre kontrol med besætninger, malkeanlæg og transport og tage laboratorieprøver, skal have så omfattende og dyr en uddannelse som den, dyrlægerne har. Jeg personlig er af den opfattelse, at her kunne man i vid udstrækning billiggøre ordningen, uden at der skete nogen forringelse af de sundhedsmæssige krav, ved at lade folk med en vis uddannelse, hygiejnekonsulenter, eventuelt kontrolassistenter med en udvidet uddannelse, komme ind i billedet; jeg vil i hvert fald i udvalget bede om, at det spørgsmål bliver taget op og nærmere belyst.

Vedrørende § 3 kan vi tiltræde, at der skabes lovmæssigt grundlag for en fælles tilsynsordning for at gøre kontrollen så rationel og billig som muligt.

Vedrørende § 4 finder vi det naturligt, at de kontrolforanstaltninger, som er krævet først og fremmest af offentlige myndigheder, også må dækkes af disse. Rent praktisk kan det være svært for mejerier med relativ lille salg gennem prisforhøjelser på mælken at få dækket deres kontrolomkostninger, fordi det ofte ligger sådan, at kun halvdelen eller mindre af de kontrollerede besættningers mælkeproduktion kan sælges til konsum.

Vedrørende § 6, der indeholder bestem-

[Søren Jensen.]

melser til forbedring af mælke kvaliteten og herunder regler for betaling efter mælken kvaliteten, finder jeg som ministeren, at det er et rimeligt og godt led i bestræbelserne for at få den bedst mulige mælk frem.

Der er som sagt enkeltheder, vi gerne vil se nærmere på i det udvalg, vi venter bliver nedsat, men ellers kan vi tilsige en grundig og velvillig behandling af lovforslaget.

Det andet lovforslag er affødt af det forslag, jeg lige har omtalt, og af de nye, ensartede regler, lovforslaget om mælkekontrol indebærer. For mig at se ville det enkleste være at sige, at de gamle regler ikke gjaldt længere, fremfor at give den bemyndigelse til indenrigsministeren, som forslaget om levnedsmiddelkontrol nu gør. Det er sikkert rent lovteknisk den rigtige måde at løse problemet på, men det forekommer mig ikke rigtig logisk, at landbrugsministeren kan fastsætte en række regler og bestemmelser med det formål at skabe ensartede forhold, mens indenrigsministeren kan bestemme virkningernes omfang. Principielt ville jeg umiddelbart mene, at landbrugsministerens område vedrører alt det, der sker til og med mejerierne, medens indenrigsministerens område er detaileddet og kontrol med kvalitet og deklarationer m. v. fra og med dette led og til forbrugeren. Disse spørgsmål kan vi imidlertid se på sammen med de andre i udvalget.

Også dette lovforslag om levnedsmidler m. v. tilsiger vi en grundig og velvillige behandling.

Niels Ravn: Den lovgivning om mælkekontrol, vi i dag beskæftiger os med, er et smukt eksempel på, hvor langt man kan nå ad frivillighedens vej. Siden vi fik loven i 1932 — den, vi har levet under indtil nu — er det lykkedes at nå til, at 85 pct. af konsumenterne — det drejer sig efter oplysningerne om 3½ mill. indbyggere — nu får dyrlægekontrolleret konsummælk.

Det, lovforslaget går ud på, er, at vi skal

tage det sidste brette nøk, som vi siger på jysk, have de sidste 15 pct. med, og det kan vi i det konservative folkeparti give vor tilslutning.

Vi er dog opmærksom på, at det sidste stykke vej som regel er det besværligste, dér er de største problemer, og de områder, der er tilbage, man kan måske sige de mejerier, der er tilbage, det er de mejerier, hvis helhedsproduktion er stor i forhold til deres produktion af konsummælk. Her er vi altså inde ved problemet: skal alle besætninger, som leverer mælk til sådanne mejerier, under dyrlægekontrol, eller kan man nøjes med udsnit af besætningerne, altså det udsnit, hvorfra konsummælken tages, således at man får en afgrænset kreds af konsummælkproducenter? Det er jeg meget interesseret i at få oplyst; måske ministeren kan give svaret allerede her i dag, ellers kan vi jo drøtte det i et kommende udvalg.

Vi kan altså i det store og hele give lovforslaget vor tilslutning.

Jeg vil gerne i anledning af det ærede medlem hr. Søren Jensens bemærkninger om de trekantede dyrlæger — jeg er helt sikker på, det ikke var nogen personlig bemærkning — have lov til at sige, at jeg er da enig i, at den tekniske kontrol i allerhøjeste grad kan og bør udføres af teknisk uddannet personale og ikke af dyrlæger, men det sker jo allerede. De, der arbejder rundt om på laboratorierne og foretager de laboratoriemæssige undersøgelser, er jo ikke dyrlæger; det er teknisk uddannede assistenter, som foretager disse kemiske undersøgelser, og det er helt i sin orden. Men lige så enig jeg er i dette, lige så sikker er jeg på, at danske konsumenter også i fremtiden vil ønske og fordre, at bedømmelsen af resultaterne, altså mælken kvaliteten, ikke skal foretages af hygiejnekonsulenter eller kontrolassistenter, men fortsat skal foretages af fuldt ud kvalificerede folk, af dyrlæger.

Ligeså med spørgsmålet om, hvorvidt et dyrs sundhedstilstand er af en sådan beskaf-

[Niels Ravn.]

fenhed, at dette dyr er egnet til at levere konsummælk; den afgørelse tror jeg vi også i fremtiden må forbeholde de danske dyrlæger at træffe. Jeg taler ikke ud fra standens interesser i denne sag, jeg taler udelukkende ud fra konsumenternes interesser, og jeg tror, at således må det være.

Jeg har ikke flere bemærkninger til lovforslaget; resten er udpræget udvalgsarbejde.

Lovforslaget om ændring i levnedsmiddelloven er jo en følge af det første lovforslag, og det betyder, så vidt jeg kan se, at vi bemyndiger indenrigsministeren til ikke at gøre brug af den bemyndigelse, han har.

Svend Haugaard: Alle vi, der starter hver ny dag med en halv liter sød og flere gange i dagens løb vender tilbage til den gyldne mælkedrik og lader kaffen stå, er naturligvis klar over, at mælk både er en sundhedskilde og et nydelsesmiddel. Men vi må på den anden side også indrømme, at der er få steder, hvor sløseri og dårlig hygiejne kan have mere uheldige følger end netop her. Derfor er det nødvendigt og rigtigt med ret skrappe regler, når det gælder behandlingen af konsummælk, og det er de fleste kommuners sundhedsvedtægter da også i høj grad udtryk for. Jeg mener imidlertid også, at reglerne bør være ens fra kommune til kommune, ikke mindst under hensyn til tidens stærke udvikling mod større enheder i mælkeforsyningen, idet man fra en enkelt enhed forsynes et ret stort antal kommuner. Det betyder nok en vis indskrænkning i kommunernes selvstyre, men på dette område mener jeg det kun er en fordel.

I bemærkningerne er det antydet, at vi har været alt for konservative i vor stilling til nye mælkeprodukter, enten det så drejer sig om en anden behandlingsmetode for mælken, eller det drejer sig om sammenføring af forskellige produkter med mælk, og jeg er helt enig i disse betragtninger. Det er egentlig mærkeligt, at landbrugslandet Danmark på dette punkt er så langt bagefter. I udlandet har man gang på gang lejlighed til at konstatere, at der er der mulighed for en langt større variation, end vi kender til her i landet. Mange steder i udlandet finder man en række mælkepop'er — eller hvad man skal kalde dem — og udsalgssteder for mælk med et væld af for-

skellige mælkevarer, som både set fra forbrugerens og fra producentens synspunkt absolut må betegnes som en fordel. Der er, hvem der så ellers kan forstå det, en hel del, der ikke skønner på den rene vare, og da glider det noget lettere ned, hvis mælken gives i en anden form. Ikke mindst af hensyn til ungdommen og muligheden for at give den et alternativ til spiritusdrikke bør mejeribrug og lovgivning finde hinanden i den videst mulige liberalisering af lovgivningen og i opfindsomhed med et større varesortiment.

Det radikale venstre tiltræder den foreslåede ændring i lov om levnedsmidler, men tilføjer altså, at vi gerne ser, at næringslov og sundhedsbestemmelser ikke lægger hindringer i vejen for en betydelig udvidelse af sortimentet af mælkeprodukter.

Vi kan også tiltræde lovforslaget om mælkekontrol. Jeg anser det for rigtigt, at der bør gælde ensartede regler for kontrollen over hele landet, og det er måske nok rigtigt, at dyrlægekontrol er et rimeligt krav som en garanti for mælkens sundhed og for udvist hygiejne. Men jeg er enig med venstres ordfører i, at det vil være særdeles fornuftigt, hvis man kan sætte en del ikke-veterinæruddannede assistenter ind i kontrollen og ikke blot, som hr. Niels Ravn sagde, i den tekniske kontrol på laboratorier. Også kontrollen af besætningerne mener jeg ganske afgjort i en række tilfælde vil kunne udføres af fornuftige folk, som har en vis uddannelse i det og vil være i stand til at foretage den rigtige bedømmelse.

Jeg finder det også rigtigt, at man kan indanke en afgørelse fra sundhedskommissionen for landbrugsministeriet; det er en god ventil at have, hvis der skulle være en lokal enevældskonge, som lidt for meget kaster sig op til at være den ene beslutningsdygtige.

Jeg mener også, det er rigtigt, at man sonderer imellem besætninger, som ikke har meget kontrol behov, og dem, der har behov derfor; derved kan man altså spare en del af de obligatoriske besøg i visse besætninger til fordel for lidt flere besøg i særlig mistænkte besætninger. Men med den fart, der er i udviklingen mod stordrift i distributionen af mælkevarer og også i udvidelsen af varesortimentet, er det et spørgsmål, om det ikke var det bedste at gå over

[Svend Haugaard.]

til kontrol inden for endnu større områder, endnu større distrikter, end lovforslaget her indebærer. Det er en af de ting, jeg gerne vil have frem i udvalgsarbejdet. Ligeledes synes jeg, at man i udvalgsarbejdet bør se lidt nærmere på den, synes jeg, noget omstændelige fordeling af kontroludgifterne. Men som helhed kan vi anbefale begge lovforslagene.

Gunhild Due: Selv om jeg af og til på møder landet over har hørt den mening fremsat, at man da vist overdriver sundhedskontrollen med fødevarerfremstilling herhjemme, har jeg altid ment, at den slags næsten ikke kan overdrives. De beretninger, man tid efter anden får fra udlandet om salg af fordærvede fødevarer, kan kun bestyrke én i, at der ikke må slækkes på disse områder, tværtimod.

Jeg skal derfor tilsige en velvillig behandling af disse lovforslag, så meget mere som man åbenbart kun for 15 pct. af befolkningen ikke har indført kontrollen frivilligt.

Jeg vil dog gerne stille et spørgsmål til landbrugsministeren angående den undtagelse, der under visse omstændigheder gøres for kærnemælk i § 1, stk. 1. Jeg forstår på bemærkningerne til lovforslaget, at man mener, at det vil føre for vidt at kræve, at al mælk, der anvendes til fremstilling af smør, skal komme fra kontrollerede besætninger. Det forstår jeg ikke rigtig og vil gerne have en nærmere forklaring på det. Mener man, at eventuelle bakterier bliver dræbt under smørfremstillingen, eller hvad? Da kærnemælken netop ofte drikkes rå, kan jeg ikke lide, at den i visse tilfælde kan komme fra ukontrollerede besætninger.

Med hensyn til betaling af mælken efter dens kvalitet synes jeg, man i høj grad bør støtte den tanke, sådan at den dygtige landmand kan se direkte resultater af en omhyggelig behandling af mælk og besætning.

Til indenrigsministerens lovforslag skal jeg kun sige, at det glæder mig meget, at udvalget angående forhandling af mælk snart vil afgive betænkning. Jeg tror, den imødeses med spænding af mange. De nuværende afsætningsforhold for mælk er jo alt for monopoliserede og utidssvarende. Jeg hørte for nylig om en landkommune på Fyn, hvor man kun kan købe mælk hver anden

dag; det kan da ikke være rimeligt. På dette område trænges der jo ligefrem til revolutioner ikke alene for forbrugernes skyld, men også for landmændenes. Måske kunne en rationalisering og smidigere handel med mælkeprodukter medføre, at der ikke blev så stort spring fra den pris, producenten får for sin vare, til den pris, forbrugeren skal give. Jeg vil derfor spørge ministeren, om vi kan vente den omtalte betænkning allerede i indeværende folketingsssamling.

Iver Poulsen: Som tidligere ærede ordførere har gjort det, vil også jeg gerne udtale tilfredshed med og glæde over, at man på dette område — med hensyn til mælkekontrollen — er nået så vidt, som man er, ad frivillighedens vej. Det er prisværdigt, at der igennem den årrække, der er forløbet, ved et pionerarbejde ude i landet, ud over hele landet, er blevet gennemført et oplysningsarbejde, som har medført en udvikling, der er så glædelig som den, der er understreget i betænkningen og nævnt af flere ordførere: at i dag forsynes ca. 85 pct. af danske borgere med mælk og mælkeprodukter fra kontrollerede besætninger. Er man nået så langt, finder vi i min gruppe også, at tiden er inde til, at man laver en landsomfattende ordning som den, lovforslaget går ud på.

De tidligere ordførere har rørt ved nogle problemer, som jeg også havde hæftet mig ved. Det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen berørte spørgsmålet om betalingen for kontrolarbejdet. Der står jo i bemærkningerne til lovforslaget, at Den danske Købstadforening og De samvirkende Sognerådsforeninger har indtaget ét standpunkt — nemlig at mejerierne skulle betale kontroludgifterne, og så kunne de over deres driftsregnskab lægge dem på produktet, sådan at det blev forbrugeren, der kom til at betale — hvorimod mejeriorganisationerne hævder, at når det offentlige påbyder en kontrol, må det offentlige også betale den, og det er jo et ræsonnement, som man måske vanskeligt kan modsige. Men når Den danske Købstadforening og De samvirkende Sognerådsforeninger foreslår, at mejerierne skal betale, mon der så ikke heri ligger, at man i disse sammen slutninger, købstadforeninger og sognerådsforeninger, er helt klar over, at hvis man

[Iver Poulsen.]

lader betalingen for kontrollen ske, som det er foreslået, af kommunerne, vil man komme ind i et overordentlig stort og omfattende administrationsarbejde.

Et enkelt storområde, kan man kalde det, som jeg har kendskab til, kunne jeg nævne. Det drejer sig om ikke mindre end 37 kommuner, som forsynes med mælkeprodukter fra ét mejeri. Man vil jo forstå, hvilken administration det vil betyde, hvis disse 37 kommuner hver især skulle have divideret ud, hvor meget de skulle betale til ordningen. Det ville blive et meget stort administrationsapparat, og administrationsapparater er dyre.

På den anden side kan jeg da også godt se, at købstadforeningernes standpunkt, at kontroludgiften lægges over på produktet, har en social side, fordi forbrugerne kommer til at betale; for selv om jeg ikke helt kan deltage i det ærede medlem hr. Svend Haugaards lovprisning af mælk som det store nydelsesmiddel, er det jo alligevel et middel, som bruges meget, navnlig i børnerige familier. Det sociale problem er altså, at det værdifulde næringsmiddel, som mælk er, ikke mindst til børn i voksenalderen, vil blive fordyret; det vil jo ramme den familie, der bruger mest mælk. Men i det nævnte område med 37 kommuner, i øvrigt på Fyn, som forsynes med mælkeprodukter fra ét mejeri, har man udregnet, at de samlede kontroludgifter, besætningskontrol, staldkontrol og laboratoriekontrol, udgør ca. 1,4 øre pr. l solgt mælk, det vil altså sige ca. 1½ pct. af prisen pr. l. Hvor meget det så kan komme til at betyde i et velfærdssamfund, skal jeg helt lade ude af betragtning, men det er jo noget, som jeg kan forstå vil komme med i udvalgsbehandlingen, og det tror jeg er meget værdifuldt.

Det ærede medlem hr. Søren Jensen var jo ude med den tanke, om ikke besætningskontrollen kunne udøves af lægfolk. Der er ingen tvivl om, at der inden for et stort apparat, som mælkekontrolapparatet er, kan anvendes teknisk medhjælp i meget vid udstrækning, en medhjælp, der, som det ærede medlem hr. Niels Ravn allerede har nævnt, også bliver udnyttet. Nu ved jeg godt, at jeg skal være forsigtig, at jeg ikke får stukket i skoene, at nu taler jeg faginteresser, men jeg kan som min ærede

dobbeltkollega hr. Niels Ravn sige, at det gør jeg ikke; men jeg tror ikke, at konsumenterne ville være tjent med, at kontrollen med dyrenes sundhed og mælkens kvalitet på produktionsstedet blev udført udelukkende på denne måde; jeg tror, man nedvurderer det arbejde, der udføres gennem sundhedskontrollen med malkebesætningerne. Efter lovforslaget er det jo faktisk også meningen, at noget af kontrolarbejdet i besætningerne — altså det, der tager lang tid, for man skal køre mange kilometer for at komme ud til dette kontrolarbejde — skal væsentligt begrænses, hvorved kontrollen måske også nok bliver billigere. Arbejdet bliver jo væsentlig begrænset ved den fornuftige foranstaltning, at de besætninger, som har leveret en tvivlsom kvalitet, skal man stadig væk have særlig opsyn med, hvorimod man ikke så tit behøver at besøge de besætninger, som man ved er førsteklases. Det, jeg her har sagt, kan også godt være til det ærede medlem hr. Svend Haugaard.

Så er der jo nogle, der taler om, at det vil blive en forfærdelig udvidelse af kontrollen. Det tror jeg ikke det vil, men blot en mere koncentreret kontrol. Udviklingen på det område går jo, som der også står i bemærkningerne, fra besætningerne og ind på laboratorierne, hvor den bakteriologiske undersøgelse af mælkeprodukterne foregår. Man behøver jo ikke at være bange for, at alle besætningerne inden for en mejerikreds skal komme under kontrol, fordi et mejeri leverer konsummælk. Vi har jo tallose små mejerier, som leverer konsummælk, men hvor konsummælken kun udgør en brøkdel af den mælk, de modtager, og det er jo meget let at skille de to mælkesorter, konsummælken og den øvrige mælk, fra hinanden, så det er i hvert fald ikke et problem, som vil give større udgifter eller større kontrolarbejde. Lovforslaget om mælkekontrol kan de uafhængige derfor give deres støtte, og selvfølgelig vil vi se med interesse på, hvordan lovforslaget kommer til at se ud efter udvalgsbehandlingen.

Hvad angår lovforslaget om levnedsmidler, kan min gruppe give ubetinget tilslutning.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg vil gerne takke alle ordførerne for den vel-

[Landbrugsministeren.]

villige tilslutning til lovforslaget om mælkekontrollen. De fleste af de rejste spørgsmål har været af teknisk art, og jeg tror, de fleste af dem egner sig bedst til at diskuteres i udvalget. Der er dog lige et par enkelte ting, jeg gerne vil gøre en bemærkning til.

Hr. Chr. Rasmussen havde truffet nogle landmænd, der gerne fortsat ville have lov til at betale for besætningskontrollen. Ja, det er nok en enlig svale, for jeg tror ikke, jeg bliver overrendt af deputationer, der vil kræve selv at få lov at betale, men i øvrigt har jo princippet i lovforslaget været, at den kontrol, man forlanger fra det offentlige side, må det offentlige også betale.

Og så lige en bemærkning til hr. Søren Jensen, der fremsatte det spørgsmål, der vist er blevet modsagt af enkelte af ordførerne, om jeg tror, der er dyrlæger nok. Jeg tror ikke, at dette lovforslag meget vedrører spørgsmålet, om der er dyrlæger nok eller ej. Når man inddrager de sidste procent af de besætninger, der leverer konsummælk under dyrlægekontrol, men så samtidig nedskærer de obligatoriske tilsyn med besætningerne, så kommer det nok stort set til at gå lige op. I øvrigt er det jo sådan, at hovedparten af det arbejde, der udføres med mælkekontrollen i de forskellige kommuner på laboratorier, udføres i dag af andre end dyrlæger, nemlig af teknisk personale, så jeg tror ikke, at antallet af dyrlæger sådan set kommer til at spille nogen rolle. Men man kunne jo i denne som i mange andre sager komme ind på den diskussion, om det altid er nødvendigt at have så højt kvalificeret arbejdskraft til at udføre arbejdet.

Til fru Gunhild Due, der omtalte mælken til smørret, vil jeg bare sige, at hvis man skulle have den mælk under den samme kontrol som konsummælken, ville det i realiteten betyde ikke en kontrol alene for konsummælk, men den totale kontrol med samtlige besætninger her i landet, og det tror jeg nok ville være et for stort økonomisk og uoverkommeligt arbejde at få draget ind på nuværende tidspunkt.

Indenrigsministeren (*Hans Hækkerup*):
Også jeg takker for tilslutningen til det af mig fremsatte lovforslag.

Fru Gunhild Due spurgte mig direkte, om

vi kan vente bekendtgørelsen om forhandlinger om mælk og mælkeprodukter i indeværende folketingsår, altså inden udgangen september. Det kan jeg ikke love. Jeg regner med, at betænkningen fra udvalget foreligger i meget nær fremtid, men derefter begynder jo det, vi kalder remisbehandlingen, og den bliver omfattende og tager nogen tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om erhvervs-mæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere.

(Lovforslaget (nr. 120) findes i tillæg A. sp. 1399, fremsættelsen i tidenden sp. 3455).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Anker Jørgensen: Arbejdsministeren har fremsat forslag til ændring i loven om uddannelse af ikke-faglærte, og det sigter på at ændre bestemmelserne for tabt arbejdsfortjeneste, når man deltager i dagkursus. Forholdet er jo det, at de ikke-faglærte, der deltager i disse dagkursus, får i dagpenge det samme, som gælder ved arbejdsløshed i henhold til lov om offentlig arbejdsløshedsforsikring, men derudover får forsørgere et særligt tillæg på 50 pct.

Da vi for et år siden forlængede loven og forlængede den uændret, blev der bl. a. fra vor partigruppens side stillet det spørgsmål, om ikke det kunne være muligt at få nogle ændringer på dette forhold særlig med henblik på, at ikke-forsørgere skulle have det samme 50 pct.-tillæg, når de deltog i disse kursus,